

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 2Nt/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622010478
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Juraj Lukáč
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5622010478.3

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudcom Mgr. Jurajom Lukáčom na verejnom zasadnutí dňa 4. 1. 2023 v Liptovskom Mikuláši takto

rozhodol:

Podľa § 446 ods. 1 Tr. poriadku a § 74 ods. 1 Tr. zákona súd zamietá J. S.. V. S. na zmenu spôsobu výkonu ochranného psychiatrického liečenia z ambulantnej formy na ústavnú, ktoré bolo K. W., nar. XX. X. XXXX v X. S., trvale bytom N. XX, okres X. S., uložené uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3Nt/6/2020 zo dňa 15. 6. 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2Tos/37/2020 zo dňa 28. 10. 2020.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3Nt/6/2020 zo dňa 15. 6. 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2Tos/37/2020 zo dňa 28. 10. 2020 bolo K. W. uložené ambulantné ochranné psychiatrické liečenie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 10. 2020.

Menovaný nastúpil na výkon ambulantného ochranného liečenia dňa 9. 2. 2021 v psychiatrickej ambulancii S.. V. S..

Písomným podaním, doručeným súdu dňa 25. 11. 2022 navrhovateľka S.. V. S. navrhla zmeniť u K. W., nar. XX. X. XXXX, ochrannú psychiatrickú liečbu z ambulantnej formy na ústavnú. Návrh odôvodnila tým, že jeho súčasný zdravotný stav je zhoršený. Bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení LNsP v Liptovskom Mikuláši v období od 15. 11. 2022 do 21. 11. 2022, F 71.1, Stredne ťažká duševná zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania a liečby. Menovaný trpí na hluchonemosť, komunikácia je zhoršená, je možná pomocou posunkovej reči a písaním na papier. Opakovane písal na papier „sestrička L.“, z čoho navrhovateľka usudzuje, že si na skutok čiastočne spomína a svoje konanie neľutuje. Počas krátkej hospitalizácie floridná psychotická symptomatika nebola pozorovaná, nemal suicidálne myšlienky, bol pokojný a usmerniteľný na oddelení. Vzhľadom na to, že K. W. v poslednej dobe má impulzívne správanie a zdravotnú sestru už napadol bezdôvodne tretíkrát, ambulantná liečba neplní účel. Z epikrízy z prepúšťacej správy vyberá, že pacient bol na psychiatrické oddelenie privezený cestou RZP a v sprievode polície, zdravotná sestra inému pacientovi hovorila, že má ísť von z miestnosti, v ktorej bol aj K. W., ktorý si jej gesto vysvetlil neprimerane a zozadu ju silno udrel do chrbta. V podaní zo dňa 1. 12. 2022 a 26. 11. 2021 navrhovateľka zotrvala na podanom návrhu.

Na verejné zasadnutie v dňoch dňa 14. 12. 2022 a 4. 1. 2023 sa nedostavil K. W.. Podľa vyjadrenia S.. S. menovaný nie je schopný zúčastniť sa verejného zasadnutia, byť vypočutý a pochopiť zmysel konania o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia. Z uvedeného dôvodu súd vykonal verejné zasadnutie dňa 14. 12. 2022 v neprítomnosti K. W., pričom menovaného nepredvolával, ani neupovedomil o termíne zasadnutia dňa 4. 1. 2023, o termíne verejných zasadnutí bol upovedomený jeho zákonný zástupca a obhajca. Keďže menovaný nie je schopný byť vypočutý z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, súd upustil od jeho osobného výsluchu.

Súd vykonal zasadnutie dňa 4. 1. 2023 aj v neprítomnosti zákonného zástupcu K. W., a to O. W., ktorý mal upovedomenie o termíne zasadnutia riadne a včas doručené. Menovaný nepožiadaval o odročenie verejného zasadnutia a zúčastnil sa zasadnutia dňa 14. 12. 2022.

Navrhovateľka na verejnom zasadnutí zotrvala na podanom návrhu. Na zasadnutí uviedla, že u K. W. sú prítomné stavy nepokoja, nepredvídateľného impulzívneho správania. 15. 11. 2022 si neprimerane vysvetlil gesto sestričky v DSS Smrečany, ktorá komunikovala s iným pacientom a odzadu ju udrel do chrbta. Menovaný si zrejme myslel, že sestra jemu adresuje slová, aby opustil miestnosť a cítil sa byť ukrivdený. K. W. si neuvedomil, že spravil zle, keď sestričku udrel do chrbta zozadu. Hluchonemosť, ktorou K. W. trpí, môže mať podiel na jeho impulzívnych prejavoch. Okrem napadnutia sestry z 15. 11. 2022 v minulosti ešte 2x napadol sestru, bližšie k tomu nevedela nič uviesť, ani kedy k tomu došlo. Minimálne 2x sa pobil so spolupacientmi. Psychiatrické liečenie bolo K. W. nariadené z toho dôvodu, že sociálnej sestre rozbil auto. 15. 11. bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení v Liptovskom Mikuláši, kde bol privezený RZP za asistencie polície. Počas hospitalizácie bol pokojný. Boli mu predpisované rovnaké lieky ako pred hospitalizáciou. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je toho názoru, že zdravotný stav menovaného si vyžaduje dlhšie liečenie, a to v Psychiatrickej liečebni v Sučanoch. K. W. si na skutok z 15. 11. sčasti spomína, pretože napísal na papier L., avšak svoje konanie neľutoval, a ani neprejavil, že sa takéhoto konania do budúca už nedopustí. Počas trvania ochranného liečenia K. W. užíva predpísané lieky. Keďže K. W. dobre vidí, tak sa v psychiatrickej liečebni bude učiť vzorce správania, že nemá na iného útočiť. K incidentom medzi klientmi malo dôjsť v roku 2022, ale nepozná podrobnosti, či tak došlo zo strany K. W. alebo od iných. V prípade, ak by došlo k zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia u K. W., môže sa pozitívne predpokladať, že sa má učiť a nemá útočiť na iných. Dodala, že pokiaľ bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení v Liptovskom Mikuláši, tiež mal zmenu prostredia a bol pokojný, na nikoho neútočil. Po tom, ako bol prepustený z psychiatrického oddelenia, jej nebolo nič hlásené, čo sa týka správania K. W.. Vzorce správania si môže K. W. osvojiť aj v podmienkach ambulantnej liečby.

Opatrovník O. W. ako zákonný zástupca K. W. k návrhu na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia uviedol, že zdravotný stav K. W. sa nezhoršil, ale za posledné roky je zlepšený. Pripustil, že niekedy vybuchne, prípadne udrie, ale za pár minút začne plakať a ospravedlňovať sa. V užívaní liekov je dôkladný, tieto užíva ako má. Je na škodu veci, že nikto z ľudí v Smrečanoch neovláda posunkovú reč.

Svedkyňa L. U. vo svojej výpovedi uviedla, že je zdravotná sestra v DSS Smrečany. Nevedela uviesť presný dátum, mohlo to byť v októbri alebo začiatkom novembra roku 2022, kedy ju napadol K. W., v tom čase komunikovala s iným klientom. Vedela, že sa v tej miestnosti nachádza aj K. W.. Zrazu zacítila ranu, treslo ju po chrbte. Otočila sa a videla, ako K. utekal dozadu. Bol vystrašený. Nevedela uviesť, prečo to urobil. Následne privolala políciu. K. je hluchonemý. Komunikácia prebieha tak, že on v časti ovláda posunkovú reč. Oni ako personál už niektoré jeho gestá poznajú. On dokáže odčítavať z pier. Dostáva 3x denne liečbu, ktorú dodržiava, on si na tom zakladá. Jeho zdravotný stav si nevyžaduje žiadny osobitný prístup zo strany personálu. Samostatne funguje pri bežných činnostiach. Svedkyňa pracuje v zariadení v Smrečanoch asi dva roky. Počas jej pôsobenia žiadny iný incident z jeho strany voči personálu nebol. Má vedomosť o tom, že ona bola tretia sestra, ktorú napadol. Pred jej príchodom do DSS dvakrát zaútočil na sestry. Tiež má vedomosť, že mal poškodiť vozidlo, ale to bolo tiež pred jej príchodom do zariadenia. Pokiaľ ide o spolunažívanie K. s ostatnými klientmi, uviedla, že sú medzi nimi fyzické konflikty, o ktorých oni veľa nevedia. Niekedy si dajú poza uši. K. je braný ako sopka. Klienti vedia, že mu treba dať pokoj, už ho poznajú. Nemyslí si, že je u neho zhoršený stav.

Zo správy primárky psychiatrického oddelenia Liptovskej nemocnice s poliklinikou zo dňa 29. 11. 2022 S.. Z. vyplýva, že K. W. bol hospitalizovaný na oddelení v roku 2020 a to od 18. 2. do 12. 3. a v roku 2022 od 15. 11. do 22. 11., obe hospitalizácie boli pre agresívne impulzívne správanie, ktoré sa na oddelení neopakovalo. Ide o pacienta s hluchonemosťou, mentálnou retardáciou s poruchami správania a obsedantne kompulzívnou poruchou a depresívnym syndrómom v anamnéze. Dňa 15. 11. 2022 bol prijatý po tom, ako dal sestričke, ktorá mu stála chrbtom buchnúť do chrbta. Po prijatí bol pacient plačlivý, snažil sa situáciu vysvetliť, písal na papier útržkovito „káva, sestrička, L.“. Z dôvodu hluchonemosti a mentálnej retardácie je komunikácia s ním obmedzená, počas pobytu na oddelení bol bez rušivých či agresívnych prejavov. Menovaný má nastavenú štvorkombináciu liekov vo vysokých dávkach. Je predpoklad, že na poruchách správania v DSS sa podieľajú aj situačné faktory, neschopnosť

v danej situácii adekvátne spracovať situáciu s následným impulzívnym správaním. Anamnesticky bolo uvádzané, že poruchy správania sa sporadicky opakujú, zmena liečby na ústavnú by mohla prospieť z hľadiska zmeny prostredia.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. zákona súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel činu inak trestného nie je pre nepričetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Podľa § 73 ods. 2 Tr. zákona súd tak môže urobiť aj vtedy, ak páchatel spáchal trestný čin

a) v stave zmenšenej pričetnosti a jeho pobyt na slobode je nebezpečný,

b) v stave vyvolanom duševnou poruchou a jeho pobyt na slobode je nebezpečný,

c) násilnej povahy voči blízkej osobe alebo zverenej osobe a vzhľadom na osobu páchatel'a možno dôvodne predpokladať, že bude v násilnom konaní pokračovať, alebo

d) pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním.

Podľa § 74 ods. 1 Tr. zákona ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantom zariadení.

Na základe vykonaného dokazovania súd zamietol návrh S. V. S. na zmenu spôsobu výkonu ochranného psychiatrického liečenia z ambulantnej formy na ústavnú ako nedôvodný. Navrhovateľka opiera svoj návrh o tvrdenie, že zdravotný stav menovaného je zhoršený a opakovane (trikrát) fyzicky napadol zdravotný personál v DSS v Smrečanoch. Vykonaným dokazovaním a to predovšetkým výpoveďou svedkyne U. mal súd preukázané, že dňa 15. 11. 2022 K. W. napadol uvedenú zdravotnú sestru v označenom zariadení tým spôsobom, že ju udrel odzadu do chrbta. Súčasne je však potrebné dodať, že na impulzívnom správaní menovaného sa určitou mierou podieľala aj sťažená komunikácia v dôsledku hluchonemosti K. W., ktorý nesprávne vyhodnotil danú situáciu. Uvedený impulzívny prejav však bol ojedinelým javom v podobe porúch správania. Z vykonaného dokazovania (výpovede svedkyne U.) však mal súd preukázané, že počas jej pôsobenia v zariadení (ktoré trvá najmenej dva roky) K. W. s výnimkou uvedeného incidentu nenapadol zdravotný personál v zariadení. Nebolo tak preukázané, že počas trvania ochranného liečenia (ktoré začalo vo februári 2021) sú prítomné u K. W. opakujúce sa poruchy správania. Navrhovateľkou uvádzané opakované fyzické napadnutia zdravotného personálu v zariadení nie sú časovo ani vecne vymedzené. Podľa výpovede svedkyne U., ktorá je v pravidelnom kontakte s menovaným, sa jeho zdravotný stav nezhoršil. Súd pritom dáva do pozornosti, že v prebiehajúcom konaní môže prihliadať len na tie poruchy správania, ktoré nastali po začatí výkonu ochranného liečenia. V súvislosti s incidentmi medzi K. W. a inými pacientmi navzájom je potrebné uviesť, že ich existenciu pripustila aj svedkyňa U., nebolo však preukázané a ani tvrdené, kto daný incident vyvolal, resp. akou mierou sa na ňom podieľal. K. W. bol síce hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení práve z dôvodu vyššie uvádzaného napadnutia sestry dňa 15. 11. 2022, agresívne prejavy u menovaného však už neboli prítomné počas jeho hospitalizácie a ani po prepustení z hospitalizácie. Krátka hospitalizácia na psychiatrickom oddelení nasvedčuje zisteniu, že zdravotný stav menovaného nebol zhoršený závažným spôsobom. Menovaný dodržiava nastavený liečebný režim v plnej miere v podmienkach ambulantnej liečby. V súvislosti so správou primárky psychiatrického oddelenia o prospešnosti zmeny liečby z ambulantnej formy na ústavnú z dôvodu zmeny prostredia súd uvádza, že uvedená správa je založená na predpoklade opakujúcich sa porúch správania, ktorá okolnosť však preukázaná nebola. Navyiac už v konaní pod sp. zn. 3Nt/6/2020 bolo znaleckým dokazovaním preukázané, že ústavná forma liečenia by mohla mať kontraproduktívny charakter a s tým spojené riziko výskytu nežiadúcich prejavov a reakcií z dôvodu umiestnenia K. W. v úplne cudzom prostredí. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutkové zistenia, možno očakávať, že účel liečenia sa naplní aj pri

ambulantnej forme ochranného liečenia. Z vyššie uvedených dôvodov súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Súd odmietol vykonať dôkaz výsluchom svedkyne S. M. O., pretože okolnosti, ktoré majú byť preukázané jej výsluchom je možné zistiť už na základe vykonaných dôkazov a to predovšetkým výpovede svedkyne U.. Uvedená svedkyňa sa zrozumiteľne vyjadrovala ku správaniu K. W. počas dvoch rokov jej pôsobenia v DSS Smrečany, pričom súd dáva do pozornosti, že s výkonom ochranného liečenia menovaný začal vo februári 2021. Doposiaľ zistený skutkový stav umožňuje rozhodnutie súdu o podanom návrhu na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia.